

Obsah

Předmluva	3
I. Úvod	5
II. Strukturní součásti oceli	7
1. Ferrit	8
2. Cementit	9
3. Austenit	13
4. Perlit	15
5. Bainit	16
6. Martensit	16
III. Přeměny strukturních součástí a jejich mechanismy	19
A. Strukturní přeměny při ohřívání	19
B. Strukturní přeměny při ochlazování	21
1. Přeměna austenitu v perlit	30
2. Přeměna austenitu v bainit	32
3. Přeměna austenitu v martensit	36
C. Strukturní přeměny při popouštění	48
IV. Tepelné zpracování	56
A. Žihání	56
B. Kalení	58
1. Kalení do prostředí o teplotě ležící pod teplotou M_s	59
2. Thermální kalení	62
3. Isothermické kalení	64
C. Popouštění	65
D. Povrchové tvrzení	68
V. Zmrzavování	72
VI. Nástrojové oceli	82
A. Nástrojové oceli uhlíkové	85
B. Nástrojové oceli slitinové	90
1. Nástrojové oceli slitinové ke kalení do vody	94
2. Nástrojové oceli slitinové ke kalení do oleje	96
3. Nástrojové oceli slitinové ke kalení vzduchem nebo do oleje	100
C. Rychlořezné oceli	102
VII. Lité nástroje z rychlořezné oceli	113
VIII. Praktické příklady	114
IX. Broušení a ostření	135
X. Povrchová úprava řezných nástrojů	143
A. Životnost nástrojů	143
1. Základní pojmy	143
2. Hospodárné obrábění	149
B. Mechanická úprava povrchu	150
C. Chemická úprava povrchu	151
1. Úprava povrchu leptáním	151
2. Úprava povrchu parou	156
3. Úprava povrchu fosfatisací	157
D. Elektrolytická úprava povrchu	163
E. Úprava povrchu nitridací	173

F. Úprava povrchu chromováním	175
G. Elektrojiskrová úprava povrchu	189
H. Výhody povrchové úpravy řezných nástrojů	184
XI. Způsoby zkoušení	188
A. Rychlé způsoby zjištění jakosti oceli	188
1. Kontrola rozměrů a povrchu	188
2. Zkouška jiskrová	189
3. Zkouška kapková	192
4. Zkoušky tvrdosti	192
5. Zkouška lomová	198
6. Zkouška magnetoskopická	199
7. Zkouška broušeného povrchu	201
B. Laboratorní způsoby zjištění jakosti oceli	202
1. Zkoušky spektroskopické a spektrografické	202
2. Zkoušky chemické	203
3. Zkoušky metalografické	204
4. Zkoušky mechanické	205
5. Zkoušky drsnosti povrchu	207
XII. Tabulky	209
XIII. Seznam tabulek	232
XIV. Seznam vyobrazení	234
XV. Literatura	237
XVI. Rejstřík	239